

سخن ماه:

دکتر امیرھوشنگ امینی

نظم و توجه !

نظم و توجه اساس و برآیند پایداری جهان پایان ناپذیر هستی و اجزاء مربوط به آن می باشند.

اینکه جهان هستی براساس نظم و ویژه و غیرقابل انکار استوار است به نظر نمی رسد از نظر هیچ خرد پیشه ای انکار پذیر باشد. زیرا درغیر این صورت روشن نیست برسر جایگاه اجزای جهان هستی ازجمله کهکشان ها و کره های شناسائی شده یا تا کنون ناشناس و به طور نمونه گردش زمین به دور خورشید چه رخ می داد، از این رو چنانچه اجزای جهان هستی از قاعده و قانونی منظم برخوردار نمی بودند ثباتی هم در ادامه زندگی آدمی روی کره زمین متصور نمی بود. بنابراین باید توجه داشت که جهان هستی فراگیرنده نظم ثابت و ویژه است.

و اما "توجه"، فعل یا کاری است که ناظر بر کم و کیف نظم فراگیرنده جهان هستی و اجزاء گوناگون آن ازجمله زندگی آدمی برروی کره زمین است. نمونه جالب توجهی که برای اولین بار درباره اهمیت توجه در زندگی روزمره با آن برخورد و به یاد دارم، مورد جالب توجه داستانی است در این زمینه به نقل از داوری "یوهان ولفگانگ فون گوته". گفته می شود روزی از روزها "فریدریش شیلر" شاعر بنام آلمانی، و "جان کیتس" و "پرسی بیش شیلی" دو شاعر جوان انگلیسی در پیشگاه گوته به شاگردی نشستند بودند. گوته بعد از گذشت زمانی به نسبت درخور توجه ضمن ادای بیاناتی از چگونگی نگاه آنان متوجه می شود، در حالی که هر سه به او چشم دوخته اند اما گوئی حواسشان به جای دیگر است اینکه ناگهان دستش را روی سنگ سنجاق سینه اش می گذارد و از آنها می پرسد: سنگ سنجاق سینه من چه رنگ است؟ در پاسخ تنها شیلر جواب درست می دهد و آن دو اشتباه جواب می دهند یا اظهار متوجه نبودن می کنند. از این رو گوته رو به آنان می گوید: شیلر در کار و کاریرکاریش موفق خواهد شد، اما شما "کیتس و شیلی" یک ساعت است که رو در روی من نشستید، به من نگاه می کنید بدون اینکه متوجه رنگ سنگ سنجاق سینه من باشید. به نظر من هیچ یک از شما دو نفر در زندگی و کاریر کاریتان موفق نخواهید شد زیرا فاقد حداقل توجه به رویدادهای پیرامون خود هستید. و صد البته که در عمل هم چنین شد.

نمونه کمابیش طولانی بالا را از این جهت عنوان کردم که باز نهایت تاسف در برخورد با اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اعضای کارآفرین آن حتا در بیان مطالبی که عنوان می کنند کمتر متوجه وجود نظم و توجه لازم شده ام. از آن جمله با وجود اینکه بارها به مناسبت های گوناگون به بی معنا بودن اصطلاح صنایع تبدیلی اشاره داشته ام مشاهده می شود که کما کان هم اتاق و هم اعضای کارآفرین آن بی توجه به اینکه اصولا صنعت به معنای تبدیل است و صنایع غیر تبدیلی وجود ندارد که عنوان صنایع غذایی را به صنایع تبدیلی تغییر داده و کما کان بی توجه به بی معنا بودن آن، بی ابا آن را به کار می برند.

و یا واژه های معدن و کشاورزی که روشن نیست به کدامین دلیل به عنوان اتاق بازرگانی و صنایع اضافه شده است، زیرا همانگونه که بارها عنوان کرده ام معادن به عنوان صنایع استخراجی، یکی از زیر شاخه های سه گانه صنایع است و نه هم سنگ بازرگانی یا صنایع که بتوان آن را به عنوان اتاق اضافه کرد. به ویژه آنکه در هیچ یک از کشورهای جهان هم اتاقی با عنوان بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی سراغ نداریم.

غیر منطقی تر از آن اضافه کردن واژه یا اصطلاح کشاورزی می باشد که چند سال پیش از این به دنبال عنوان اتاق و به احتمال زیاد با هدفی سیاسی اضافه شده است. و این بی تردید رویدادی دال بر بی اعتنائی به ضرورت رعایت نظم و توجه ویژه در اداره امور بازرگانی و صنایع کشور می باشد که برطرف سازی تالی فاسدهای فراگیر و جبران ناپذیر آن نه به سادگی مقدور است، و نه در کوتاه مدت میسر.

اما با وجود اشاره های مکرر در این باره که به مناسبت های گوناگون عنوان شده است، تاکنون توجهی به آن معطوف نگشته است. پایان سخن چنانچه منظور از اضافه کردن کشاورزی به عنوان اتاق به سبب فروش تولیدات زراعت و باغداری یا صنایع غذایی و تولیدات مربوط باشد، هر دو، یکی مربوط به بازرگانی و دیگری مربوط به صنایع است و لذا مشت نمونه خروار است.

ماجرای دوباره یارانه ها

مرور اخبار اقتصادی کشور از جمله درباره پرداخت یارانه ها حکایت از آن دارد که باز دوباره اظهار نظرهای گوناگون و در مجموع بی ربط برخی کارگزاران اداره امور اقتصادی کشور، درباره چگونگی پرداخت یارانه ها که مورد تأیید و توصیه رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور نیز می باشد و اینجانب بارها درباره درست ترین راهکار انجام آن به تفصیل اشاره داشته ام که از هر نظر بیشتر به واقعیت نزدیک و برانگیزاننده این تصور است که یا نمی دانند یا نمی خواهند بدانند که برخورد این چنینی آنها با تعیین گروه مشمولان دریافت یارانه و شیوه پرداخت یارانه به آنها جز اینکه موجب تشدید نرخ تورم، اتلاف منابع مالی کشور، آماده سازی شرایط برای تشدید فساد، و ... شود حاصلی در پی نخواهد داشت.

بارها با ذکر دلیل یادآور شده ام که پرداخت یارانه ها به صورت نقدی، کالایی و یا کالا برگی الکترونیکی حتی در صورت مشخص شدن سنجیده مشمولان دریافت یارانه نیز باز فساد آفرین است و در نهایت تشدید کننده فقر فرا گیر.

بگذریم!

به هر روی یارانه ها را می توان و باید به دو دسته تقسیم کرد یکی یارانه های بخشی که یارانه ای عام و به همه گروه ها تعلق می گیرد و بیشترین مصرف کننده آن گروه های مرفه می باشند و عمده ترین عامل تشدید تورم است، و به عبارت دیگر مربوط به آب و برق، تلفن و کالاهای مصرفی روزمره می باشد که بیش از آنکه کمک به گروه های کم درآمد و آسیب پذیر باشد به هزینه منابع مالی کشور سبب افزایش مصرف، به صورت عام و تنها با درصدی از هزینه تمام شده عرضه می شود که باید به تناوب از میزان تخصیص آن کاسته شود.

مورد دوم یارانه گروه های کم درآمد آسیب پذیر است که درمورد مشمولان آن هنوز کارگزاران اداره امور مربوط دانسته یا ندانسته همچنان سر در گم می باشند، هرچند بارها به مناسبت های گوناگون و این شعار که: ره چنان رو که رهروان رفتند، یادآور شده ام که در کشورهای پیشرفته به این صورت مورد عمل است که تنها گروه های از نظر قانون معاف از پرداخت مالیات را در بر می گیرد که آمار آن همواره به روز در اختیار است لذا چنانچه افرادی از قلم نیفتند می توانند با در دست داشتن کارت ملی خود به یکی از واحدهای تامین اجتماعی مراجعه و در صورت برخوردار بودن از حقی، احقاق حق کنند. و این بدین معناست که هیچ پرداخت کننده مالیاتی مشمول یا برخوردار از این نوع یارانه نمی باشند.

در این مورد نیز بارها تکرار کرده ام که بجای پرداخت نقدی یا کالایی که مورد نظر بیشتر کارگزاران اداره امور اقتصادی کشور است و هر دو مورد تالی فاسد های خود را دارند از این رو ا صلح آن است که نخست مشمولین دریافت یارانه را که به افراد معاف از پرداخت مالیات محدود می شود، شناسائی و سپس به جای پرداخت نقدی یا کالایی یا کالا برگی الکترونیکی که هر سه پیامدهای نامطلوب خود را در پی دارند، اقدام به کاهش هزینه زندگی روزمره آنان شود. بدین ترتیب که بیمه، دارو و درمان، تحصیل دو فرزند لغایت مقطع دانشگاهی و سفرهای داخل شهر آنان رایگان و میان شهری آنها (با ۵۰ درصد تخفیف) محاسبه و بدین ترتیب مشمولین دریافت یارانه با برخوردار شدن از کاهش هزینه زندگی همانند سایر گروه ها ملزم به پرداخت هزینه تمام شده کالاهای عرضه شده خواهند شد که این نیز خود از جمله اقدامات آغازین رویارویی با تورم از طریق عرضه کالا به قیمت تمام شده می باشد.

آنچه عنوان شد تنها راه پرداخت سنجیده یارانه و کمک به رویارویی با تورم و قرارگرفتن در مسیر توسعه است که البته به نظر نمی رسد در اقتصاد متمرکز دستوری دولتی و ذهنیت شکل گرفته درباره اداره امور اقتصادی کشور میسر باشد.

اخبار کوتاه اتاق های بازرگانی اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان اخبار کوتاه اتاق مشترک بازرگانی ایران و انگلیس

برگزاری جلسه های ماهانه هیات مدیره اتاق مشترک بازرگانی ایران و انگلیس

دویست و پنجاه و یکمین جلسه هیات مدیره اتاق مشترک بازرگانی ایران و انگلیس راس ساعت ۱۴:۰۰ روز سه شنبه ۱۴۰۴/۰۸/۰۶ با حضور کلیه اعضاء به استثنای آقایان جمال رازقی جهرمی و علی حمزه نژاد، در محل دبیرخانه اتاق تشکیل و برگزار گردید. در این جلسه بعد از ارائه گزارش کارکرد دبیرخانه در ماه گذشته توسط دبیرکل اتاق، خانم احتشامی نیا، جلسه وارد دستور جلسه شد و نخست بعد از تبادل اخبار اقتصادی روز به شرح زیر اخذ تصمیم شد.

۱- گزارش کمیسیون عضویت درباره درخواست عضویت شرکت فنی مهندسی ایستا بنیان به مدیریت آقای محسن بافنده ایماندوست مطرح و به اتفاق آرا رد شد.

۲- درباره جایگزین کردن محل اتاق با اتاقی بزرگتر قرار شد همگان به خصوص آقای امین مقدم جستجو کنند، ضمناً با ارسال نامه ای به اتاق تهران و رونوشت آن به آقای امین مقدم درخواست کمک مالی شود.

۳- درباره وقت جلسه هیات مدیره مذاکره و قرار شد طبق تصمیم اولیه چهارشنبه اول هر ماه جلسه از ساعت ۱۴ الی ۱۶ برگزار شود.

۴- درباره گردهمایی آزاد اعضاء قرار شد هفته دوم آذر ماه از چهارشنبه ۱۹ لغایت جمعه ۲۱ آذر در خوزستان و در شهرهای دزفول شوش، اهواز، و خرمشهر برگزار شود و هزینه سرانه هر عضو ۳۰ میلیون تومان تعیین شد.

۵- اتاق درمورد برگزاری همایش های آموزشی اتاق مشترک تذکر داده شد که اتاق برگزار کننده همایش است نه شرکت کننده در همایش، برای نمونه در همکاری باکانون کار آفرینی اتاق تهران و حمایت برخی اتاق ها و . . .

۶- درمورد برگزاری مجدد کلاس های مجازی آموزش زبان انگلیسی تجاری قرار شد مرکز آموزش اتاق به ریاست دکتر عالی پور اقدام لازم معمول دارند و نتیجه را به هیات مدیره منعکس نمایند.

جلسه ساعت ۱۶ پایان یافت.

برگزاری جلسه های ماهانه کمیسیون های تخصصی اتاق مشترک

کمیسیون بازرگانی، صنایع غیرنفتی، مدیریت تحول دیجیتال و هوشمندسازی: پنجمین جلسه این کمیسیون راس ساعت ۱۶ چهارشنبه ۷ آبان ماه سال جاری با شرکت خانم معصومه خیراللهی، و آقایان: امیرحسین پژوهی، مهران پارسیان، محمود توتونچیان، محمود رستم افشار، سید رضی سید اصفهانی، سید جعفر موسوی، پرویز شکرانی، ابراهیم

موسوی تشکیل و برگزار گردید. در این جلسه ابتدا به منوال همیشگی اخبار اقتصادی مورد بحث بررسی قرار گرفت، سپس در خصوص جلسه همایش تفکر خلاق برای تاریخ ۱۱ آذر ماه، خانم خیراللهی توضیحات و موارد تکمیلی را به اطلاع اعضای محترم رساندند و مقرر شد چنانچه شرکت هایی مایل

هستند به عنوان اسپانسر در این همایش شرکت کنند اعلام آمادگی نمایند. لازم به ذکر است که سخنران این جلسه آقای دکتر عالی پور خواهند بود. پس از آن در خصوص مسائل بند ۳ دستور جلسه مقرر شد کشور مورد نظر اطلاعات تجاری و بازرگانی درمورد پتانسیل کشور بریتانیا از بابت اطلاعات و تحلیل های اقتصادی از طریق داده های موجود در کشور بریتانیا بتوانیم برای صاحبان کسب و کار این داده ها را تجزیه و تحلیل و به صورت قابل بهره برداری در دسترس قرار گیرد. سپس مقرر شد از بابت ایجاد انسجام بین اعضای اتاق، گردهمایی هایی ایجاد گردد که حداقل در حوزه صنعت و کل کارآفرینان با تبادل نظر و دیدارهای حضوری بسیار موثر که قابل بهره برداری باشد صورت گیرد. جلسه در ساعت ۱۸ به پایان رسید.

کمیسیون گردشگری، محیط زیست و برنامه ریزی شهری و ساختمان: چهارمین جلسه کمیسیون مربوطه راس ساعت ۱۶ دوشنبه ۵ آبان با شرکت آقایان فرشید بندی، علی اکبر خدابخشی، سعید دالوند و محمدرضا قائدی، تشکیل و برگزار شد. در این جلسه ابتدا طبق روال همیشگی تبادل اخبار و مرور اطلاعات اقتصادی مورد بحث و بررسی قرار گرفت. سپس آقای مهندس خدابخشی در مورد ساخت و ساز و مشکلات این حوزه در خصوص نابسامان بودن وضعیت پروژه ها و بدعهدی بعضی از پیمان کاران صحبت کردند و پس از آن آقای مهندس بندی در زمینه وضعیت آینده آب تشریک مساعی کردند و مشکلات کشور را در این

روزهای سخت کم آبی با دیگر اعضا تبادل کردند. در خصوص بند ۳ دستور جلسه مقرر شد اعضا کمیسیون برای جلسه آینده در خصوص کاهش ریسک فعالیت صنفی در شرایط کنونی گزارشی تهیه کرده و در کمیسیون مطرح سازند.

در انتها آقای مهندس قائدی وضعیت پروژه های در حال ساخت در ایران و عراق را مورد تبادل نظر و بررسی قرار دادند. چون موضوع دیگری نبود جلسه در ساعت ۱۸ پایان یافت.

کمیسیون نفت، گاز و پتروشیمی: جلسه ماهانه آبان ماه این کمیسیون به سبب مستقر شدن مهندس مهدی نوروزی نایب رئیس و دبیر کمیسیون در دوی و تصمیم آقای سرمدی رئیس کمیسیون قرار شد به صورت مجازی تشکیل و برگزار شود. از این رو ششمین جلسه ماهانه کمیسیون نفت، گاز و پتروشیمی راس ساعت ۱۴:۱۰ سه شنبه ۰۸/۲۷ با شرکت آقایان خدافللی حاجی حسینلو، محمد حسن دیده ور، حسین غلام زاده و مهدی نوروزی به طور مجازی تشکیل و برگزار شد.

در این جلسه ابتدا، به منوال همیشگی و مطابق بند ۱ دستور جلسه اعضای حاضر به تبادل آخرین اخبار و اطلاعات در زمینه نفت و گاز و پتروشیمی پرداختند. اعضای کمیسیون مباحثی را در خصوص اوضاع اقتصادی و نابسامانی نرخ ارز مطرح کردند و همچنین از زمان طولانی تخصیص ارز توسط بانک مرکزی گلایه داشتند زیرا در بعضی موارد مدت اختصاص ارز به بیشتر از شش ماه می رسد که باعث بروز مشکلات در تبادلات بازرگانی می شود. همچنین در ادامه اعضای کمیسیون مباحثی را در خصوص تعرفه جدید حق ترانزیت برق برای واحدهای صنعتی مطرح کردند که این تعرفه جدید حق ترانزیت یک حرکت نادرست توسط دولت و باعث ایجاد هزینه های اضافی برای واحدهای تولیدی می شود.

در ادامه اعضای کمیسیون در خصوص نمایشگاههای مفید در کشور امارات از جمله نمایشگاه big fives که در هفته آتی برگزار می گردد و برخی از اعضا در این نمایشگاه حضور خواهند داشت از دستاوردها و یافته های جدید در جلسه آتی کمیسیون به اعضای محترم گزارشی ارائه خواهند کرد.

جلسه در ساعت ۱۵:۱۰ به پایان رسید.

کمیسیون غذا، دارو، آرایشی و بهداشتی: جلسه این کمیسیون در آبان ماه به علت عدم حضور اکثریت اعضا در تهران برگزار نشد.

اخبار کوتاه اقتصادی ایران

واکنش دولت و قوه قضائیه به سخنان بابک زنجانی که می گوید کرسنت از حسابش در مالزی «بیش از دو میلیارد دلار مصادره کرده است»

بنابه گزارش بی بی سی فارسی بابک زنجانی پس از انتشار اخبار مصادره ساختمان شرکت ملی نفت ایران در لندن در پرونده کرسنت، اعلام کرد که این شرکت اماراتی «۳/۲ میلیارد دلار از حسابش در مالزی را هم مصادره کرده است»؛ سخنانی که در هر سه قوه حکومت ایران واکنش برانگیز شد.

مجید انصاری، معاون حقوقی رئیس جمهور ایران، ۱۶ مهر سخنان بابک زنجانی را «ادعا» خواند و از رسانه ها خواست از تکرار آن بپرهیزند اما این موضوع در همین روز در صحن علنی مجلس هم تکرار شد. قاسم روانبخش، نماینده قم در ادامه نطق خود خواسته بخشی از مخالفان دولت را تکرار کرد: محاکمه بیژن زنگنه، وزیر نفت وقت در پرونده کرسنت.

بابک زنجانی در دو توییت و ویدیوهایی که از او منتشر شده، نمایندگان وزارت اطلاعات، قوه قضائیه، وزارت خارجه و شرکت ملی نفت ایران را متهم کرده است که در جریان بررسی پرونده او در مالزی، گزارش غیرواقعی و بدون مستندات تهیه کرده بودند. او می گوید که کرسنت حالا همان پولی را مصادره کرده است که مقامات ایرانی می گفتند در حسابش موجود نیست. به گفته آقای زنجانی، نتیجه این گزارش «غارت اموال و صدور حکم اعدام» علیه او بوده است.

مرکز رسانه قوه قضائیه ایران در واکنش به سخنان بابک زنجانی درباره مصادره پول شرکت نفت از حسابش در مالزی اعلام کرد که «قاضی اجرای احکام پرونده، طی نامه رسمی از نهادهای مسئول، پیگیر صحت و سقم موضوع شده است که تا لحظه مخابره خبر پاسخی از نهادهای مسئول واصل نشده است».

در اطلاعیه قوه قضائیه ایران اشاره شده است که قاضی پرونده همچنین از شرکت ملی نفت خواسته تا استعلام آخرین وضعیت برداشت پول از حساب های مورد بحث صورت گیرد که مشخص شود آیا برداشت پول از حساب های مورد اشاره، صحت دارد یا خیر. «موضوعی که بنابر گزارش ها «در حال پیگیری» است.

بابک زنجانی، بازرگان و کارآفرین ایرانی است که در مقطعی از طریق کمک به فروش نفت ایران، به دور زدن تحریم های آمریکا علیه ایران کمک می کرد و برای همین اتحادیه اروپا از سال ۱۳۹۱ و خزانه داری ایالات متحده او را از سال ۱۳۹۲ تحریم کردند. اما او در پرونده فساد کلان اقتصادی متهم و پس از پایان کار دولت محمود احمدی نژاد در سال ۱۳۹۲ بازداشت و به اعدام محکوم شد.

او پس از روندی پرکشمکش و گزارش ها از «بازپرداخت ۱/۲ میلیارد دلار» چند ماهی است که از زندان آزاد شده است.

وزیر نیروی ایران می گوید که احتمال قطع آب در شب وجود دارد

به گزارش بی بی سی فارسی به نقل از منابع خبری ایران عباس علی آبادی، وزیر نیروی ایران، گفته است احتمال قطع آب در شب وجود دارد و از مردم خواسته است حتما «ذخیره ساز» یا منبع آب نصب کنند. همزمان محسن اردکانی، مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب تهران، (آبفا) گفت که تهران معمولا فقط «دو سال پشت هم خشکسالی داشت اما اکنون شاهد پنج سال خشکسالی متوالی هستیم».

آقای علی آبادی که همراه با فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت، در یک کنفرانس خبری حاضر شده بود گفت: «آب لوله کشی در کشور ما بیش از ۱۰۰ سال سابقه دارد. این لوله ها فرسوده شده اند و برخی از آنها نیز در جنگ ۱۲ روزه آسیب دیدند.»

در جریان جنگ اسرائیل و ایران و حمله به محله ای در تجریش تهران، یکی از لوله های اصلی انتقال آب آسیب دیده بود که منجر به قطعی چندساعته آب در شمال تهران شد. پس از آن گزارش رسمی دیگری مبنی بر آسیب دیدگی لوله های آب در جریان جنگ منتشر نشده بود.

وزیر نیروی ایران گفته است: «ما از مدت ها پیش برای کنترل هدررفت آب، با کاهش فشار شبکه مدیریت کرده ایم و توانسته ایم حدود ۱۵ مترمکعب بر ثانیه، یعنی بیش از پنج برابر آبی که از طالقان می آوریم، با همکاری مردم ذخیره کنیم و از هدررفت آن جلوگیری کنیم.»

دولت ایران پیش از این تلاش کرده با انتقال آب از سد طالقان، بحران آب در پایتخت را مدیریت کند. در تازه ترین هشدار درباره وضعیت ناپایدار آب در پایتخت، وزیر نیروی ایران گفته است «ممکن است مجبور شویم بعضی از شب ها که مردم در آرامش هستند و کمتر آب مصرف می کنند، فشار آب را تا حد صفر پایین بیاوریم. این کار کمک می کند تا هدررفت آب نداشته باشیم.» منظور از فشار صفر در شبکه آب شهری در عمل قطع جریان آن است. گزارش هایی منتشر شده که نشان می دهد قطع آب در شب بدون اطلاع قبلی در حال اجرا است.

در همین رابطه و همزمان با این سخنان محسن اردکانی، مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب تهران، (آبفا) گفت که تهران معمولا فقط «دو سال پشت هم خشکسالی داشت اما اکنون شاهد پنج سال خشکسالی متوالی هستیم».

گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد تخریب قطعه ۴۱ بهشت زهرا را محکوم کرد

مای ساتو، گزارشگر ویژه شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد در امور ایران، گفته است که به همراه سایر کارشناسان این نهاد تخریب قطعه ۴۱ بهشت زهرا در تهران را محکوم می کنند. معاون شهردار تهران تابستان امسال گفته بود به منظور تردد آسان خانواده های شهدای جنگ با عراق که در قطعه ۴۲ دفن شده اند، قطعه ۴۱ به پارکینگ تبدیل می شود.

در قطعه ۴۱ بهشت زهرا اجساد تعدادی از مخالفان جمهوری اسلامی مانند اعضای گروه فرقان، سازمان مجاهدین خلق و تعدادی از نظامیان شرکت کننده در کودتای نوژه دفن شده بود. خانم ساتو در بیانیه ای که منتشر کرده گفته است «همان گونه که در مکاتبه ما با دولت ایران توضیح داده شده است، حقوق بین الملل دولت ها را موظف می کند که مرگ های بالقوه

غیرقانونی را مورد تحقیق قرار دهند و شواهد را حفظ کنند.»، مقام های ایرانی پیشتر تایید کرده بودند که قصد دارند قطعه ۴۱ بهشت زهرا را به پارکینگ تبدیل کنند.

گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد در امور ایران گفته است که «قبرهای مرتبط با اعدام های جمعی دهه ۱۳۶۰ صحنه جرم هستند و براساس پروتکل مینه سوتا که مربوط به استانداردهای بین المللی تحقیق درباره مرگ های بالقوه غیرقانونی است، نیازمند حفاظت تخصصی پزشکی-قضایی است.»

خاتم ساتو گفته «تخریب چنین مکان هایی نقض حقوق بین الملل محسوب می شود و رنج خانواده ها را عمیق تر می کند.»

او از مکاتبه در این باره با دولت ایران خبر داده و متن پاسخ قوه قضائیه ایران را منتشر کرده که توسط نمایندگی دائم جمهوری اسلامی ایران در دفتر اروپایی سازمان ملل متحد در ژنو، دو هفته پیش به او ارائه شده است.

این نامه می گوید: «قبرستان های سراسر کشور، بدون توجه به وابستگی افراد به ادیان، اقوام یا گروه های خاص، به طور معمول بر اساس مقررات توسعه شهری در طول زمان دچار تغییرات در کاربری زمین می شوند.»

مقام های ایرانی پیشتر تایید کرده بودند که قصد دارند قطعه ۴۱ بهشت زهرا را به پارکینگ تبدیل معاون شهردار تهران تابستان امسال گفته بود به منظور تردد آسان خانواده های شهدای جنگ با عراق که در قطعه ۴۲ دفن شده اند، قطعه ۴۱ به پارکینگ تبدیل می شود. در قطعه ۴۱ بهشت زهرا اجساد تعدادی از مخالفان جمهوری اسلامی مانند اعضای گروه فرقان، سازمان مجاهدین خلق و تعدادی از نظامیان شرکت کننده در کودتای نوژه دفن شده بود.

خانم ساتو در بیانیه ای که منتشر کرده گفته است «همان گونه که در مکاتبه ما با دولت ایران توضیح داده شده است، حقوق بین الملل دولت ها را موظف می کند که مرگ های بالقوه غیرقانونی را مورد تحقیق قرار دهند و شواهد را حفظ کنند.»

گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد در امور ایران گفته است که «قبرهای مرتبط با اعدام های جمعی دهه ۱۳۶۰ صحنه جرم هستند و براساس پروتکل مینه سوتا که مربوط به

استانداردهای بین المللی تحقیق درباره مرگ های بالقوه غیرقانونی است، نیازمند حفاظت تخصصی پزشکی-قضایی است.»
خاتم ساتو گفته «تخریب چنین مکان هایی نقض حقوق بین الملل محسوب می شود و رنج خانواده ها را عمیق تر می کند.»

او از مکاتبه در این باره با دولت ایران خبر داده و متن پاسخ قوه قضائیه ایران را منتشر کرده که توسط نمایندگی دائم جمهوری اسلامی ایران در دفتر اروپایی سازمان ملل متحد در ژنو، دو هفته پیش به او ارائه شده است. این نامه می گوید: «قبرستان های سراسر کشور، بدون توجه به وابستگی افراد به ادیان، اقوام یا گروه های خاص، به طور معمول بر اساس مقررات توسعه شهری در طول زمان دچار تغییرات در کاربری زمین می شوند.»

اخبار کوتاه اقتصادی جهان:

عراقچی در نامه ای به دبیرکل سازمان ملل خواستار پرداخت خسارت جنگ ۱۲ روزه از سوی آمریکا شد

وزیر خارجه ایران همراه با آنتونیو گوترش در حاشیه اجلاس بریکس در برزیل - ۷ ژوئیه (۱۶ تیر)

عباس عراقچی، وزیر خارجه ایران با ارسال نامه ای به آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل، خواستار جبران «خسارات مادی و معنوی» ایران طی جنگ ۱۲ روزه از سوی آمریکا، بعد از آن که دونالد ترامپ خود را «مسئول» حملات به این کشور خواند، شده است.

وزیر خارجه ایران در نامه اش به آنتونیو گوترش حملات آمریکا و اسرائیل به ایران در خرداد ماه امسال را «نقض آشکار منشور ملل متحد» و قطعنامه های شورای امنیت خوانده است.

آقای عراقچی با اشاره به قبول مسئولیت این حملات از سوی دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، خطاب به دبیرکل سازمان ملل نوشته است: «ایالات متحده موظف است خسارات مادی و معنوی وارد شده ناشی از این نقض ها علیه ایران و شهروندان ایرانی را به طور کامل جبران کند. تعهد جبران خسارات وارده شامل

بازگرداندن وضعیت به حال سابق و پرداخت غرامت بر اساس اصول تثبیت شده حقوق بین الملل می گردد.»

اشاره آقای عراقچی به سخنانی است که دونالد ترامپ هفته گذشته طی یک نشست خبری در کاخ سفید خطاب به خبرنگاران در مورد «کنترل کامل» حمله به ایران گفت. آقای ترامپ در این سخنان خود را «مسئول و در راس» حمله ۲۳ خرداد اسرائیل به ایران خواند.

وزیر خارجه ایران در عین حال تاکید کرده «این امر البته خدشهای به مسئولیت کیفری تمامی اشخاص از جمله در درون رژیم اسرائیل که در فرماندهی، دستور، ارتکاب، یا معاونت و تسهیل در ارتکاب جنایات جنگی یادشده دخیل بوده اند، وارد نمی کند.»

پیش از این سخنگوی وزارت خارجه ایران هم سخنان آقای ترامپ در مورد حمله به ایران را «سندی غیرقابل انکار از دخالت مستقیم و همدستی فعال آمریکا در تجاوز بی دلیل اسرائیل» خوانده بود.

سخنان اخیر دونالد ترامپ در مورد «مسئول» بودن در مورد حملات به ایران در حالی است که آمریکا پیش از این و در زمان آغاز حملات اسرائیل به ایران، گفته بود «دخالتی» در این حملات ندارد.

رویترز در آن زمان گزارش کرد که مارکو روبیو، وزیر خارجه آمریکا در بیانیه ای گفته بود: «امشب اسرائیل به صورت یک جانبه علیه ایران دست به اقدام زد. ما در حملات علیه ایران دخالتی نداریم و اولویت اصلی ما حفاظت از نیروهای آمریکایی در منطقه است.» آقای روبیو در عین حال به ایران هشدار داده بود که از دست زدن به عملیات علیه اهداف و نیروهای آمریکایی در منطقه پرهیز کند.

چرا برنده نوبل اقتصاد می گوید برای پیشرفت باید ساختارهای قدیمی را ویران کرد؟

سسلیا باریا، بی بی سی موندو

فیلیپ آگیون، اقتصاددان فرانسوی، یکی از برندگان جایزه نوبل اقتصاد سال ۲۰۲۵ بود، حدود ساعت ۱۰:۳۰ صبح روز دوشنبه، فیلیپ آگیون در خانه اش تماسی غیرمنتظره دریافت کرد که او را برای لحظه ای مات و مبهوت گذاشت: او برنده جایزه نوبل اقتصاد ۲۰۲۵ شده بود.

این اقتصاددان به بی بی سی موندو، بخش اسپانیایی زبان بی بی سی، گفت: «واقعا انتظارش را نداشتم.»

آگیون، پژوهشگر کالج دو فرانس، اینسید و مدرسه اقتصاد و علوم سیاسی لندن، این جایزه را به طور مشترک با پیترو هاویت و جوئل موکیر دریافت کرد.

آکادمی سلطنتی علوم سوئد اعلام کرد که این جایزه به پاس «نظریه رشد پایدار از طریق تخریب خلاق» به آگیون و هاویت اهدا شده است.

ترامپ: ایران خواهان توافق با آمریکا است اما اعلام نمی کند

مراد رحمتی

ترامپ با بیان این که از دستیابی جمهوری اسلامی به سلاح اتمی جلوگیری کرده گفت ایران خواهان توافق است، "هرچند آشکارا این را نمی گوید." سخنگوی دولت ایران اندکی پیش از این مصاحبه گفته بود که آمریکا برای مذاکره پیام داده است.

دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا می گوید ایران خواهان توافق است ولی آشکارا نمی گوید. دونالد ترامپ، رئیس جمهور ایالات متحده آمریکا شامگاه یکشنبه ۱۱ آبان (۲ نوامبر) در مصاحبه با نورا اودانل، مجری برنامه "۶۰ دقیقه" شبکه سی بی اس از جمله درباره توافق آتش بس در غزه، آزادی گروگان های اسرائیلی و حمله به زیرساخت های هسته ای ایران صحبت کرد .

ترامپ گفت دولت آمریکا فشار شدیدی بر جمهوری اسلامی وارد کرده است. او همچنین افزود پس از آن که "اهداف تعیین شده، محقق شدند"، عملیات نظامی علیه ایران را متوقف کرده است.

رئیس جمهور آمریکا در مصاحبه خود با سی بی اس همچنین مدعی شد ایران همچنان خواهان توافق با ایالات متحده است، اما این موضوع را آشکارا بیان نمی کند. او افزود: "هیچ مذاکره کننده خوبی چنین چیزی را علنا اعلام نمی کند."

رئیس جمهور آمریکا در ادامه مصاحبه خود خاطرنشان کرد کلید صلح در خاورمیانه، نابودی کامل توان هسته ای ایران بوده و دولت او با بمب افکن های بی ۲ به تأسیسات هسته ای ایران حمله کرده است.

ترامپ افزود که عملیات ۳۷ ساعته علیه جمهوری اسلامی با پشتیبانی جنگنده های اف-۲۲، اف ۱۶ و اف ۳۵ انجام شد و در طول مسیر ۵۲ هواپیمای سوخت رسان این مأموریت را پشتیبانی کرده اند.

در حمله آمریکا به تأسیسات هسته ای ایران که با نام عملیات "چکش نیمه شب" شناخته می شود ۱۲۵ فروند هواپیمای نظامی شرکت داشتند. محور اصلی این حمله را هفت بمب افکن رادارگریز بی-۲ تشکیل می دادند که بنا به گفته مقامات نظامی آمریکا حامل ۱۴ بمب سنگر شکن و نفوذ کننده به اعماق زمین با وزنی بیش از ۱۳ تن بوده اند. از سوی دیگر همزمان یک زیردریایی آمریکایی نیز حدود ۳۰ موشک کروز (تاماهاک) به تأسیسات هسته ای ایران شلیک کرده بود.

ترامپ همچنین گفت آژانس بین المللی انرژی اتمی پس از این حمله گزارش داده که "شدت اصابت بیش از حد انتظار" بوده است.

ترامپ در ادامه از دیدار خود با خلبانان نیروی هوایی آمریکا نیز سخن گفت و آنان را "قهرمانان واقعی" خواند.

رئیس جمهور آمریکا در بخشی از گفت و گو با سی بی اس از روابط خود با بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر اسرائیل هم سخن گفت و تاکید کرد که در دوره ای از همکاری ها، از برخی تصمیمات او ناراضی بوده است. ترامپ اظهار داشت: «او نخست وزیر زمان جنگ بود و من او را تحت فشار گذاشتم. برخی از کارهایش را نمی پسندیدم و اقداماتی انجام دادم که نشان دهنده ناراضیتی من بود».

ایران می گوید آمریکا برای از سرگیری مذاکرات پیام داده است

مقامات جمهوری اسلامی تا کنون به طور رسمی درباره اظهارات ترامپ درباره تمایل ایران به توافق و مذاکره واکنشی نشان نداده اند. فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت اما یک روز

پیش از مصاحبه ترامپ با سی‌بی‌اس از این خبر داده بود که وزارت امور خارجه "پیام‌هایی برای ازسرگیری مذاکرات با آمریکا دریافت کرده است". او افزود: «درباره کم‌وکیف پیام‌ها و جزئیات موضوعات مرتبط، در زمان مناسب توضیح خواهم داد». البته همه با این مفهوم که نخستین بار در سال ۱۹۴۲ از سوی اقتصاددان جوزف شومپتر ابداع شد، آشنا نیستند.

نبرد بزرگ ترامپ و شی؛ آیا آمریکا می‌تواند در جنگ تجاری پیروز شود؟

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده، قرار است روز ۳۰ اکتبر در حاشیه اجلاس همکاری اقتصادی آسیا اقیانوس آرام (آپک) در کره جنوبی با شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین، دیدار کند.
بخش چینی بی‌بی‌سی، بنی لو

این دیدار که از مدت‌ها پیش برنامه‌ریزی شده بود، به دلیل بالا گرفتن اخیر جنگ تجاری میان دو اقتصاد بزرگ جهان، تا آستانه لغو پیش رفت. اوایل ماه جاری، چین با استناد به ملاحظات امنیت ملی، محدودیت‌های گسترده‌ای بر صادرات عناصر کمیاب خاکی اعمال کرد. چین تقریباً انحصار این مواد معدنی را در اختیار دارد که برای تولید بسیاری از فناوری‌های پیشرفته حیاتی هستند. در واکنش، ترامپ اعلام کرد از ماه نوامبر تعرفه تمام کالاهای وارداتی از چین را صد درصد افزایش می‌دهد. در ادامه، ایالات متحده و چین نشانه‌هایی از نرمش در مواضع خود نشان دادند و اعلام کردند که هنوز امکان مذاکره وجود دارد. اما هر دو کشور همچنان یکدیگر را عامل بالا گرفتن تنش‌ها و آشفتگی بازار می‌دانند. ترامپ وعده داده است که با چین درباره «تمام موضوعات»، از تعرفه‌ها گرفته تا عناصر کمیاب خاکی، به توافق برسد؛ اما به نظر می‌رسد اراده پکن را دست‌کم گرفته است، زیرا چین، قاطعانه‌ترین واکنش را به جنگ جهانی تعرفه‌ای او نشان داده است.

چند نکته در مورد جنجال مستند ترامپ که به استعفای مدیران ارشد بی‌بی‌سی انجامید

بی‌بی‌سی پس از آن‌که مدیرکل و رئیس بخش خبر آن استعفا دادند و دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا این سازمان را به شکایت یک میلیارد دلاری تهدید کرد، با بحرانی جدی مواجه شده است.

این سازمان پس از آن هدف انتقاد قرار گرفت که گفته شد برنامه مستندی از مجموعه «پانوراما» با ویرایش سخنانی ترامپ، بینندگان را گمراه کرده و طوری نشان داده است که گویی او مردم را آشکارا به حمله به ساختمان کنگره آمریکا تشویق کرده است.

سمیر شاه، رئیس هیئت امنای بی‌بی‌سی بابت آنچه «خطای قضاوت» خواند، پوزش خواست.

ترامپ درخواست کرده است که این گزارش پس گرفته شود، عذرخواهی رسمی صورت گیرد و غرامت پرداخت شود. او برای پاسخ، تا روز جمعه به بی‌بی‌سی مهلت داده است. نگرانی‌ها درباره مستند ترامپ زمانی بالا گرفت که یادداشتی محرمانه و داخلی در روزنامه تلگراف منتشر شد.

در این یادداشت علاوه بر انتقاد از مستند مربوط به ترامپ، به نحوه پوشش بی‌بی‌سی درباره مسائل مربوط به افراد ترنس و همچنین پوشش بخش عربی بی‌بی‌سی از جنگ اسرائیل و غزه نیز ایراد گرفته شده بود.

تیم دیوی، مدیرکل بی‌بی‌سی، و دبورا ترنس، رئیس بخش خبر این سازمان، روز یکشنبه استعفای خود را اعلام کردند.

هر دو مدیر یاد شده در ایمیل‌هایی که برای کارکنان ارسال شد، اذعان کردند که در روند تولید اشتباهاتی صورت گرفته است.

آیا چین می‌تواند با اقدامات تلافی‌جویانه آمریکا مقابله کند؟

در حال حاضر شاید چین دست بالا را داشته باشد، اما اقدام‌های تلافی‌جویانه‌اش می‌تواند در بلندمدت موقعیتش را تضعیف کند، زیرا واردکنندگان آمریکایی با سرعت بیشتری به دنبال منابع و زنجیره‌های تأمین جایگزین خواهند رفت.

برای نمونه، اپل در ابتدای امسال اعلام کرد قصد دارد بیشتر تولید آیفون‌های عرضه‌شده در آمریکا را از چین به هند منتقل کند. نایکی نیز در ماه ژوئن اعلام کرد بخشی از خطوط تولید خود را از چین خارج خواهد کرد.

ایوانز-پریچارد می‌گوید تصور اینکه چین در برابر تعرفه‌های آمریکا «ایمنی پایدار» پیدا کرده باشد، «غیرعقلانه» است، زیرا ارزش یوان در برابر ارزهای خارجی به جز دلار کاهش یافته و همین موضوع صادرات چین را رقابتی‌تر کرده است.

صادرات همچنان موتور محرک اصلی رشد اقتصادی چین است، زیرا این کشور هنوز در تلاش است مصرف داخلی را تقویت کند و از رکود اخیر در بازار املاک عبور کند.

برخی کارشناسان هشدار می‌دهند که پکن ممکن است در برآورد رفتار ترامپ دچار خطا شود و بیش از اندازه پیش‌روی کند. سون یون، پژوهشگر اندیشکده آمریکایی استیمسون سنتر، در گفت‌وگو با نیویورک تایمز می‌گوید: «چین به عادت تازه و خطرناکی دچار شده و اراده و توان واکنش آمریکا را دست‌کم می‌گیرد.»

نسا مک‌دونا، استاد تجارت بین‌الملل در دانشگاه ایدیت کوان استرالیا، در گفت‌وگو با بی‌بی‌سی می‌گوید: «آمریکا می‌تواند با اعمال محدودیت‌های تجاری بیشتر، روند توسعه بخش فناوری چین را مختل کند.»

برای نمونه، دولت آمریکا پیش‌تر فروش پیشرفته‌ترین تراشه‌های شرکت اینویدیا به چین را مسدود کرده است.

مک‌دونا می‌افزاید که این محدودیت‌ها ممکن است روند پیشرفت چین را کند کنند، اما «نمی‌توانند آن را به‌طور کامل از حرکت بازدارند.»

کدامیک نخستین بار پا پس خواهد کشید؟

به گفته برخی تحلیل‌گران، واکنش بازارهای مالی باعث شد ترامپ موضع خود را نرم‌تر کند. پس از پاسخ تند او به اقدام چین درباره عناصر کمیاب خاکی در ۱۰ اکتبر، بازار سهام آمریکا دو هزار میلیارد دلار از ارزش خود را از دست داد.

در همین حال، سیاست‌های چین در جنگ تجاری تقریباً از نوسانات بازار تأثیری نمی‌پذیرد. ساختار تصمیم‌گیری این کشور بسیار متمرکز است و شی جین‌پینگ از قاطع‌ترین رهبران چین در چند دهه اخیر به‌شمار می‌رود.

حزب کمونیست چین کنترل شدیدی بر شرکت‌های دولتی دارد و این شرکت‌ها موظفانند در مسیر تعیین‌شده از سوی دولت مرکزی حرکت کنند.

برخی تحلیل‌گران بر این باورند که پکن با شناختی دقیق از سبک و راهبرد ترامپ، از واکنش‌های او به تعرفه‌ها گرفته تا نحوه مدیریت جنگ فناوری و همه‌گیری کرونا خود را برای دور دوم ریاست‌جمهوری احتمالی او آماده کرده و بازی سختی را در پیش گرفته است. رایان هس، پژوهشگر ارشد اندیشکده آمریکایی بروکینگز، در گزارشی می‌نویسد: «چین از جایگاه شاگرد به جایگاه استاد رسیده است.»

هس می‌گوید از زمانی که شی جین‌پینگ به قدرت رسیده، چین از رویکردی واکنشی و تدافعی که فقط در صورت تهدید نشان می‌داد به سیاستی فعال و فرصت‌طلبانه روی آورده؛ یعنی حالا خودش پیش‌قدم می‌شود تا نفوذش را گسترش دهد.

او بر این باور است که این تغییر نتیجه افزایش قدرت نسبی چین است؛ زیرا در دوره نخست ریاست‌جمهوری ترامپ، جنگ تجاری میان دو کشور آغاز شد و همین امر برنامه شی برای تبدیل چین به کشوری «خوداتکا» را شتاب بخشید.

از آن زمان، رهبران چین از فضای جنگ تجاری با آمریکا برای تقویت ملی‌گرایی داخلی و کاهش وابستگی اقتصاد این کشور به بازار آمریکا استفاده کرده‌اند.

این روند پکن را جسورتر کرده است تا از نفوذ خود بر زنجیره‌های تأمین، به‌ویژه در حوزه عناصر کمیاب خاکی، به‌عنوان ابزاری برای اعمال فشار سیاسی و اقتصادی استفاده کند. با این حال، پروفیسور الیزابت لاروس از اندیشکده آمریکایی پسیفیک فروم معتقد است که رهبران چین شاید غرور و آسیب‌پذیری‌های ترامپ را درک کرده باشند، اما همچنان در معرض خطر اشتباه در محاسبه درباره او قرار دارند.

او می‌گوید: «ترامپ معمولاً با رهبران قدرتمند مرد تا زمانی که صبرش به چالش کشیده نشود، رابطه خوبی دارد، اما وقتی صبرش لبریز شود، به‌شدت واکنش نشان می‌دهد. رهبران چین باید از این ویژگی او آگاه باشند.»

لاروس هشدار می‌دهد که رهبران چین باید نسبت به تصمیم‌گیری‌های گاه «غیرقابل پیش‌بینی» ترامپ و تمایل او به تأثیرپذیری از چند چهره بانفوذ در حلقه نزدیکش، از جمله استیون میلر، معاون رئیس دفتر کاخ سفید، و لورا لومر، فعال راست‌گرای افراطی، هوشیار باشند.

اما حتی اگر ترامپ و شی در نشست اپک به توافق برسند، بعید است بتوانند در آینده نزدیک اختلافات اساسی میان دو کشور را حل‌وفصل کنند.

آمریکا بعد از ۲۳۰ سال به ضرب سکه های یک سنتی پایان داد

بنابر یک گزارش دولتی، ضرب هر سکه یک سنتی در آمریکا حدود ۴ سنت هزینه بر می دارد

ضرابخانه فیلادلفیا روز چهارشنبه - ۱۲ نوامبر/۲۱ آبان - آخرین مجموعه از سکه های یک سنتی را پس از بیش از دو قرن تولید، ضرب خواهد کرد.

هرچند سکه های موجود همچنان در گردش باقی می ماند، اما توقف تدریجی تولید باعث شده بسیاری از کسب و کارها از هم اکنون قیمت های خود را تنظیم کنند، چرا که یافتن سکه های یک سنتی دشوارتر شده است.

دولت آمریکا می گوید این تصمیم باعث صرفه جویی مالی می شود. همان گونه که دونالد ترامپ، رئیس جمهور این کشور، در ماه فوریه امسال هنگام اعلام این طرح گفته بود: «باید اسراف را از بودجه بزرگ کشورمان حذف کنیم، حتی اگر یک پنی در هر بار باشد.»

بر اساس داده های وزارت خزانه داری، تولید هر سکه یک سنتی که از روی تصویر آبراهام لینکلن، رئیس جمهور دوران جنگ داخلی، ضرب می شود و از روبه مسی و مغز جنس روی تشکیل شده، اکنون نزدیک به چهار سنت هزینه دارد؛ بیش از دو برابر هزینه یک دهه پیش. وزارت خزانه داری آمریکا برآورد کرده است که توقف تولید سالانه یک سنتی حدود ۵۶ میلیون دلار صرفه جویی به همراه خواهد داشت.

مقام ها همچنین می گویند با گسترش تراکنش های الکترونیکی، سکه های یک سنتی که نخستین بار در سال ۱۷۹۳ تولید شدند، عملاً کارکرد خود را از دست داده اند.

طبق برآورد وزارت خزانه داری، حدود ۳۰۰ میلیارد عدد از این سکه ها همچنان در گردش باقی خواهند ماند؛ رقمی که «بسیار بیش از نیاز واقعی اقتصاد» عنوان شده است.

با این حال، بسیاری از سکه ها از چرخه استفاده خارج می شوند. بر اساس یک تحقیق و گزارش تحلیلی دولت آمریکا در سال ۲۰۲۲، حدود ۶۰ درصد از کل سکه های در گردش - معادل ۶۰ تا ۹۰ دلار برای هر خانواده - در خانه ها و قلک ها نگهداری می شوند و معمولاً کسی زحمت بازگرداندن آن ها را به خود نمی دهد.

گزارش ویژه:

اشاره:

با توجه به پرسش های مکرر حضوری و تلفنی زیاد در باره اینکه با فعال شدن مکانیسم ماشه کدامین تحریم ها برمی گردند از این رو تحریریه خبرنامه الکترونیکی اتاق مشترک گزارش تقریبا کاملی را که بی بی سی فارسی در این زمینه تهیه و برای آگاهی عموم مخابره کرده است به عنوان گزارش ویژه آبان برای آگاهی اعضا اتاق مشترک و خوانندگان خبر نامه ماه انتخاب کرده است.

تحریریه

کدام تحریم های سازمان ملل برمی گردد؟

بازگشت تحریم های سازمان ملل و اتحادیه اروپا می تواند فشار اقتصادی و معیشتی در ایران را تشدید کند

۲۸ شهریور ۱۴۰۴ - ۱۹ سپتامبر ۲۰۲۵
به روز شده در ۴ مهر ۱۴۰۴ - ۲۶ سپتامبر ۲۰۲۵

تحریم های سازمان ملل متحد، مندرج در شش قطعنامه ۱۶۹۶، ۱۷۳۷، ۱۷۴۷، ۱۸۰۳، ۱۸۳۵ و ۱۹۲۹، گستره ای از محدودیت ها از برنامه هسته ای و موشکی تا حمل و نقل و کشتیرانی را در بر می گیرد.

فعالیت های هسته ای

نخستین قطعنامه علیه ایران (۱۶۹۶) در ژوئیه ۲۰۰۶ صادر شد و ایران را ملزم کرد تمام فعالیت های مرتبط با غنی سازی اورانیوم و بازفرآوری پلوتونیوم، از جمله تحقیقات و توسعه در این حوزه ها را تعلیق کند. این تصمیم ذیل فصل هفتم منشور سازمان ملل گرفته شد و از نظر حقوقی الزام آور بود. شورای امنیت در این قطعنامه همچنین خواهان همکاری کامل ایران با آژانس بین المللی انرژی اتمی شد.

قطعنامه‌های بعدی (۱۷۳۷، ۱۷۴۷ و ۱۸۰۳) بارها بر همین الزام تاکید کردند و از ایران خواستند تا تعلیق فعالیت‌های هسته‌ای را ادامه دهد. ایران بعد از خروج آمریکا از برجام در سال ۲۰۱۸ به تدریج از تعهدات خود در این توافق عقب‌نشینی کرد و با افزایش درصد غنی‌سازی تا ۶۰ درصد (یک مرحله پیش از غنای تسلیحاتی) و بالا بردن میزان ذخایر اورانیوم غنی‌شده بسیار بیش از سقف تعیین‌شده در برجام فعالیت‌های هسته‌ای خود را ادامه داد.

حمله اسرائیل و آمریکا به مراکز هسته‌ای ایران تنش‌ها را تشدید کرد و هر چند ایران و آژانس به توافقی بر سر «شیوه‌نامه» همکاری تازه رسیده‌اند، اما جزئیات این توافق و آینده این همکاری همچنان در هاله‌ای از ابهام قرار دارد.

قطعنامه ۱۹۲۹ در سال ۲۰۱۰ جامع‌ترین محدودیت‌ها را علیه فعالیت‌های موشکی و تسلیحاتی ایران وضع کرد

ممنوعیت فروش اقلام هسته‌ای و فناوری‌های دوگانه

قطعنامه ۱۷۳۷ در دسامبر ۲۰۰۶ فهرستی از اقلام و فناوری‌های حساس هسته‌ای و موشکی را مشمول تحریم کرد. همه دولت‌ها موظف شدند فروش، عرضه یا انتقال مستقیم یا غیرمستقیم این اقلام به ایران را ممنوع کنند.

این موارد شامل تجهیزاتی بود که می‌توانست در غنی‌سازی اورانیوم، بازفرآوری پلوتونیوم یا فعالیت‌های آب سنگین به کار رود.

علاوه بر کالا، کمک فنی، آموزش، سرمایه‌گذاری و تأمین مالی مرتبط با این اقلام هم ممنوع شد. یعنی کشورها نمی‌توانستند نه تنها کالا، بلکه حتی دانش فنی یا سرمایه برای پروژه‌های حساس ایران فراهم کنند.

قطعه نامه ۱۸۰۳ در سال ۲۰۰۸ دامنه این اقلام را گسترده تر کرد و مواردی از فهرست های «گروه تامین کنندگان هسته ای» (NSG) و «رژیم کنترل فناوری موشکی» (MTCR) را به آن اضافه کرد.

قطعه نامه ۱۹۲۹ در ۲۰۱۰ فراتر رفت و سرمایه گذاری ایران در فعالیت های چرخه سوخت هسته ای یا فناوری های موشکی در خارج از کشور را هم ممنوع کرد.

تحریم موشکی و ممنوعیت های تسلیحاتی

قطعه نامه ۱۶۹۶ (۲۰۰۶) به طور مستقیم تحریم تسلیحاتی وضع نکرد، اما در متن خود از همه دولت ها خواست در انتقال هرگونه اقلام، مواد یا فناوری که می تواند به برنامه های موشکی ایران کمک کند، «هوشیاری» نشان دهند. همین اشاره مبنای حقوقی برای اقدامات بعدی بود.

قطعه نامه ۱۷۳۷ (۲۰۰۶) دایره ممنوعیت ها را روشن تر کرد: هرگونه فروش، عرضه یا انتقال اقلام و فناوری های مندرج در فهرست های بین المللی کنترل صادرات (NSG و MTCR) که می تواند به فعالیت های غنی سازی یا «وسایل پرتاب سلاح هسته ای» کمک کند، ممنوع شد. این ممنوعیت نه فقط کالا، بلکه آموزش، کمک فنی، سرمایه گذاری و تأمین مالی مرتبط را هم در بر می گرفت.

قطعه نامه ۱۷۴۷ (۲۰۰۷) برای نخستین بار تحریم تسلیحاتی مستقیم علیه ایران وضع کرد. ایران از «صادرات هرگونه سلاح و تجهیزات مرتبط» منع شد و دولت ها از خرید چنین اقلامی از ایران منع شدند. همچنین از دولت ها خواسته شد در تأمین، فروش یا انتقال برخی سلاح های سنگین، از تانک و خودروهای زرهی گرفته تا توپخانه سنگین، هواپیماهای جنگی، بالگرد تهاجمی، ناو جنگی و موشک ها و سامانه های موشکی، به ایران «هوشیاری و خویشتنداری» به خرج دهند و از ارائه خدمات مالی، آموزشی یا فنی مرتبط خودداری کنند. قطعه نامه ۱۸۰۳ (۲۰۰۸) تمرکز بیشتری بر کنترل صادرات اقلام حساس داشت و اقلام جدیدی به فهرست های تحریمی اضافه کرد. این قطعه نامه نیز به طور غیرمستقیم بر محدودیت های موشکی اثر گذاشت، چرا که بخش مهمی از اقلام دوگانه و فناوری های موشکی در همان فهرست ها قرار داشت.

قطعه نامه ۱۸۳۵ (۲۰۰۸) تحریم تازه ای اضافه نکرد، اما بر اجرای کامل تحریم های پیشین، از جمله ممنوعیت های تسلیحاتی و محدودیت های مرتبط با موشک، تأکید کرد.

قطعه نامه ۱۹۲۹ (۲۰۱۰) جامع ترین محدودیت ها را علیه فعالیت های موشکی و تسلیحاتی ایران به تصویب رساند.

در بند ۹، به روشنی مقرر شد که ایران نباید «هیچ فعالیتی مرتبط با موشک های بالستیک قادر به حمل سلاح هسته ای» انجام دهد. این ممنوعیت شامل طراحی، توسعه، آزمایش و پرتاب چنین موشک هایی بود. همه دولت ها موظف شدند «تمام اقدامات لازم» را برای جلوگیری از انتقال فناوری یا کمک فنی مرتبط به ایران اتخاذ کنند.

در بند ۸، فروش یا انتقال بسیاری از سلاح های متعارف سنگین به ایران ممنوع شد، از جمله تانک های رزمی، خودروهای زرهی، توپخانه کالیبر بالا، هواپیماهای جنگی، بالگردهای تهاجمی، ناوهای جنگی و موشک ها و سامانه های موشکی. خدمات آموزشی، فنی، مالی یا پشتیبانی مرتبط با این سلاح ها نیز مشمول ممنوعیت شد.

علاوه بر این، شورای امنیت از همه کشورها خواست در مورد فروش هر نوع سلاح یا تجهیزات نظامی دیگر به ایران نیز «هوشیاری و خویشتنداری» نشان دهند.

حمل و نقل دریایی و هوایی

قطعنامه ۱۸۰۳ شورای امنیت در سال ۲۰۰۸ از همه دولت‌ها خواست در چارچوب قوانین ملی و با رعایت حقوق بین‌الملل، محموله‌های ایران را در فرودگاه‌ها و بنادر خود بازرسی کنند، به ویژه اگر هواپیما یا کشتی متعلق به «ایران‌ایر کارگو» یا «کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران» باشد و دلایل معقولی برای ظن به حمل اقلام ممنوعه وجود داشته باشد. دو سال بعد، قطعنامه ۱۹۲۹ این اختیارات را گسترش داد. بر اساس بندهای ۱۴ و ۱۵ این قطعنامه، دولت‌ها اجازه یافتند همه محموله‌های به مقصد یا مبدا ایران را نه تنها در خاک خود بلکه حتی در آب‌های آزاد -با رضایت کشور صاحب پرچم- بازرسی کنند. بند ۱۶ اختیار توقیف و حتی انهدام یا بی‌اثر کردن اقلام ممنوعه کشف‌شده را داد و همکاری سایر کشورها را در این روند الزامی دانست.

بند ۱۸ ارائه خدمات سوخت‌رسانی و تدارکات به کشتی‌های ایرانی مظنون را ممنوع کرد، مگر برای مقاصد بشردوستانه یا تا زمان بازرسی و توقیف محموله. این مجموعه مقررات، رژیم سی سختگیرانه برای کنترل حمل و نقل دریایی و هوایی ایران ایجاد کرد که با فعال شدن مکانیسم ماشه، از نظر حقوقی، به همان شکل بازخواهد گشت.

تحریم‌ها و محدودیت‌های مالی و بانکی

قطعنامه ۱۷۳۷ نخستین محدودیت‌های مالی را وضع کرد که شامل انسداد دارایی‌ها و منابع اقتصادی برخی اشخاص و نهادها و ممنوعیت تامین وجوه یا منابع برای آنها بود. در قطعنامه‌های بعدی افراد و نهادهای بیشتری اضافه شدند: دانشمندان کلیدی، شرکت‌های وابسته به سازمان انرژی اتمی ایران، نهادهای مرتبط با وزارت دفاع و سپس بخش‌هایی از سپاه پاسداران.

در قطعنامه ۱۷۴۷ نیز محدودیت‌هایی بر ارائه کمک‌های بلاعوض، وام‌ها و اعتبارات جدید به دولت ایران پیش‌بینی شد.

قطعنامه ۱۸۰۳ محدودیت‌های مالی را گسترش داد. در بند ۹ دولت‌ها به «هوشیاری ویژه» در اعطای حمایت‌های مالی عمومی برای تجارت با ایران، از جمله اعتبارات و بیمه‌های صادراتی، فراخوانده شدند تا این منابع به فعالیت‌های هسته‌ای حساس یا توسعه وسایل حمل سلاح هسته‌ای منجر نشود.

بند ۱۰ این قطعنامه نیز بر لزوم نظارت بر تعامل موسسات مالی با بانک‌های ایرانی، به ویژه بانک ملی و بانک صادرات و شعب یا شرکت‌های وابسته به آنها، تاکید کرد. هدف این بود که شبکه بانکی ایران نتواند از حمایت‌های مالی بین‌المللی برای پیشبرد فعالیت‌های هسته‌ای یا موشکی استفاده کند.

تحریم اشخاص و نهادها

بر اساس قطعنامه ۱۷۳۷ نخستین فهرست اشخاص حقیقی و حقوقی که به طور مستقیم در فعالیت‌های حساس هسته‌ای یا در توسعه سامانه‌های حمل سلاح هسته‌ای دخیل بودند، مشمول انسداد دارایی‌ها و ممنوعیت تامین منابع مالی شدند.

در قطعنامه های بعدی این فهرست ها گسترش یافت و اشخاص و نهادهای بیشتری به آن افزوده شدند؛ از جمله مقام ها و متخصصان مرتبط با سازمان انرژی اتمی ایران، شرکت ها و مؤسسات وابسته به آن، نهادهای وابسته به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، و همچنین برخی اشخاص و نهادهای منتسب به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.

نهادهای نظارتی و اجرای تحریم ها

در قطعنامه ۱۷۳۷ شورای امنیت یک کمیته تحریم تشکیل داد تا بر اجرای تدابیر علیه ایران نظارت کند. این کمیته وظیفه داشت گزارش های کشورهای را دریافت کند، فهرست افراد و نهادهای تحریم شده را به روزرسانی کند، درخواست های معافیت انسانی یا قضایی را بررسی کند و دستورالعمل های اجرایی برای دولت ها صادر کند. همچنین موظف بود نقض های احتمالی را بررسی و گزارش های دوره ای به شورای امنیت ارائه کند. چهار سال بعد، قطعنامه ۱۹۲۹ یک «گروه کارشناسان» تا سقف هشت نفر زیر نظر همان کمیته ایجاد کرد. مأموریت این گروه گردآوری و تحلیل اطلاعات درباره اجرای تحریم ها، شناسایی روش های دورزدن و ارائه توصیه های عملی به کمیته بود. کارشناسان موظف به تهیه گزارش های میان دوره و نهایی و همکاری با دولت ها و سازمان های بین المللی برای راستی آزمایی داده ها بودند. با بازگشت مکانیسم ماشه، این کمیته و گروه کارشناسان دوباره فعال می شوند.

حمله اسرائیل به ایران در ماه ژوئن تنش های بین المللی بر سر برنامه هسته ای ایران را تشدید کرد

آیا تحریم های اتحادیه اروپا برمی گردد؟

در صورت اتمام مهلت ۳۰ روزه بعد از فعال شدن مکانیسم ماشه، تحریم های شورای امنیت به صورت خودکار بازمی گردد، اما در اتحادیه اروپا سازوکار متفاوت است. اروپا در مقررات

سال ۲۰۱۵ خود پیش‌بینی کرده که در صورت «نقض اساسی برجام»، شورای اتحادیه باید با یک تصمیم سیاسی و مقررده جدید، همه تحریم‌های هسته‌ای تعلیق‌شده را دوباره برقرار کند. بنابراین بازگشت تحریم‌ها در اروپا فوری و خودکار نیست، اما از نظر حقوقی تعهدی است که می‌تواند به سرعت اجرا شود و تحریم‌های گسترده بر نفت، انرژی، بانک‌ها، تجارت و حمل‌ونقل ایران را احیا کند.

نفت، فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی

یکی از اصلی‌ترین بخش‌ها، انرژی است. اتحادیه اروپا پیش از برجام واردات، خرید یا حمل نفت خام و فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی از ایران را ممنوع کرده بود. بازگشت تحریم‌ها به معنای از سرگیری این ممنوعیت‌هاست.

این تحریم‌ها نه تنها خود نفت و پتروشیمی، بلکه همه خدمات وابسته را نیز دربر می‌گیرد: تامین مالی و سرمایه‌گذاری برای معاملات نفتی، اعطای اعتبارات و همین‌طور بیمه و بیمه‌اتکایی برای حمل محموله‌های ایرانی.

در نتیجه حتی اگر کشوری غیراروپایی بخواهد محموله‌ای از نفت یا پتروشیمی ایران را به مقصد اروپا یا با کشتی اروپایی حمل کند، بدون بیمه یا خدمات مالی اروپایی، این کار بسیار دشوار خواهد بود.

تحریم‌های اروپا صنعت نفت ایران را هم هدف قرار می‌داد

اتحادیه اروپا همچنین فهرست مشخصی از اقلام و محصولات نفتی و پتروشیمی را در پیوست‌های مقررات خود آورده بود. بازگشت تحریم‌ها یعنی احیای همین فهرست‌ها، که تقریباً کل زنجیره نفتی و پتروشیمی ایران را دربر می‌گیرد.

سرمایه‌گذاری و فروش تجهیزات یا فناوری کلیدی در نفت، گاز و پتروشیمی

در کنار ممنوعیت خرید و واردات، اتحادیه اروپا سرمایه‌گذاری مستقیم در صنایع انرژی ایران را نیز ممنوع کرده بود. این ممنوعیت شامل تاسیس شرکت‌های مشترک، اعطای وام و اعتبارات یا هر نوع شراکت اقتصادی با شرکت‌های ایرانی فعال در نفت، گاز و پتروشیمی می‌شد.

علاوه بر این، انتقال یا فروش تجهیزات و فناوری‌های کلیدی در این حوزه‌ها هم محدود شده بود. این فهرست بسیار مفصل است و از تجهیزات پالایشگاهی و کاتالیست‌ها گرفته تا فناوری‌های مرتبط با تولید و انتقال گاز طبیعی مایع را شامل می‌شود. بازگشت این محدودیت‌ها، ایران را از دسترسی به بسیاری از فناوری‌های حیاتی در توسعه میدان‌های گازی و پالایشگاه‌های جدید محروم خواهد کرد.

طلا، فلزات گرانبها و الماس

یکی دیگر از حوزه‌های مهم تحریم‌های اروپایی تجارت فلزات گرانبها بود. هرگونه معامله طلا، نقره، پلاتین یا الماس با دولت ایران، بانک مرکزی و نهادهای وابسته ممنوع شد. این ممنوعیت هم خرید و هم فروش را شامل می‌شد و هدف آن جلوگیری از استفاده ایران از این فلزات برای دور زدن محدودیت‌های مالی یا نگهداری دارایی‌ها به شکل امن بود. اتحادیه اروپا همچنین تحویل اسکناس و سکه‌های تازه چاپ یا ضرب‌شده به بانک مرکزی ایران را ممنوع کرده بود. این تدبیر به ویژه برای جلوگیری از افزایش ذخایر نقدی یا تامین پول فیزیکی برای دولت ایران طراحی شده بود.

انتقال وجه و خدمات مالی

اتحادیه اروپا برای کنترل تراکنش‌های مالی با ایران سیستم مبتنی بر سقف مبلغ طراحی کرده بود. بر اساس آن، هر انتقال پولی بالاتر از رقم مشخص باید به مقام‌ها اطلاع داده

می‌شد یا مجوز قبلی دریافت می‌کرد. این نظام عملاً بانک‌های اروپایی را مجبور می‌کرد هر معامله‌ای با طرف‌های ایرانی را به طور دقیق بررسی و مستندسازی کنند. علاوه بر این، بانک‌ها و موسسات مالی اروپایی موظف بودند هنگام کار با طرف‌های ایرانی «احتیاط مضاعف» داشته باشند، یعنی نظارت بیشتری بر منشا و مقصد وجوه اعمال کنند. در عمل این موضوع باعث شد بسیاری از بانک‌ها اساساً حاضر به کار با ایران نباشند، چون ریسک حقوقی و اعتباری بالایی داشت. همچنین اتحادیه اروپا خدمات پیام‌رسانی مالی تخصصی را برای بانک‌ها و نهادهای فهرست‌شده ایرانی قطع کرد. این همان سازوکاری بود که به قطع دسترسی برخی بانک‌های ایرانی به سامانه سوئیفت منجر شد.

حمل‌ونقل، کشتیرانی و هواپیمایی

در حوزه حمل‌ونقل نیز تدابیر سختی اعمال شده بود. خطوط کشتیرانی و هوایی ایران، به ویژه شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی و شرکت‌های وابسته، با مسدود شدن دارایی‌ها و ممنوعیت ارائه خدمات روبه‌رو بودند. این محدودیت‌ها در عمل به معنای قطع دسترسی کشتی‌های ایرانی به بسیاری از بنادر اروپایی، خدمات سوخت‌رسانی، بیمه دریایی و خدمات مهندسی بود. در بخش هوایی نیز محدودیت‌هایی برای خدمات مرتبط با هواپیماهای باری ایرانی وضع شده بود. بازگشت تحریم‌های اروپا این ممنوعیت‌ها را دوباره به طور کامل اعمال می‌کند و دامنه فعالیت‌های بین‌المللی حمل‌ونقل ایران را محدود می‌سازد.
